महाराष्ट्र गट-क सेवा (मुख्य) परीक्षा-2021
पेपर क्रमांक-2 (स्वतंत्र पेपर) (लिपिक - टंकलेखक)

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No. परिक्षा दि. 13 ऑगस्ट, 2022

2021

R15 संच क्र.

A

112653

प्रश्नपुस्तिका – II

सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 100

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

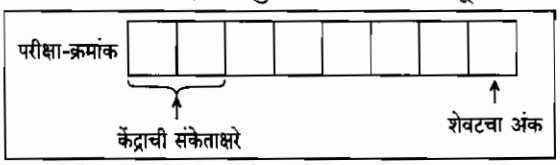

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील."

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

1. राज्याच्या कॅबिनेटबाबत खालील विधाने लक्षात घ्या :

अ. राज्याच्या राजकीय-प्रशासकीय व्यवस्थेतील निर्णय निर्धारण करणारी ती एक सर्वोच्च अधिसत्ता आहे.

ब. घटनात्मक पदे आणि वरिष्ठ सचिवस्तरावरील प्रशासक अशा सर्व उच्चस्तरीय नियुक्त्यांवर तिचे नियंत्रण असते.

वरीलपैकी कोणते विधान/ने सत्य आहे/त ?

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Consider the following statements about the State Cabinet :

a. It is the highest decision-making authority in the Politic-administrative system of a State.

b. It exercises control over higher appointments like Constitutional authorities and Senior secretary level administrators.

Which of the above statements is/are correct ?

(1) Only a (2) Only b

(3) Both (4) None of the above

---

2. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. राज्य लोकसेवा आयोगाच्या अध्यक्षांची नियुक्ती राज्यपालांकडून केली जाते.

ब. राज्य लोकसेवा आयोगाची सदस्य संख्या राज्यघटनेने निश्चित केलेली नाही.

क. राज्य लोकसेवा आयोगाच्या अध्यक्षांचा कार्यकाळ पाच वर्षे आहे.

वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ आणि ब

(2) ब आणि क

(3) अ आणि क

(4) अ, ब आणि क

Consider the following statements :

a. The Chairman of State Public Service Commission is appointed by the Governor.

b. The Constitution does not specify the strength of the State Public Service Commission.

c. The tenure of the Chairman of State Public Service Commission is five years.

Which of the statements given above are correct ?

(1) a and b

(2) b and c

(3) a and c

(4) a, b and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

3. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. मंत्र्यांची नियुक्ती राज्यपालांकडून केली जाते.

ब. राज्य विधीमंडळाच्या नामनिर्देशीत व्यक्तीला मंत्री म्हणून नेमता येत नाही.

क. मंत्र्यांचे वेतन आणि भत्ते राज्यपालांकडून निश्चित केले जातात.

ड. मंत्री राज्य विधीमंडळाच्या कामकाजात भाग घेवू शकतात.

वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ आणि ब (2) ब आणि क (3) क आणि ड (4) अ आणि ड

Consider the following statements :

a. The ministers are appointed by the Governor.

b. A nominated member of the State Legislature can not be appointed as a minister.

c. The salaries and allowances of ministers are determined by the Governor.

d. The ministers can take part in the proceedings of the State Legislature.

Which of the statements given above are correct ?

(1) a and b (2) b and c (3) c and d (4) a and d

---

4. खालीलपैकी कोणत्या तरतूदी राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 164 मध्ये आहेत ?

अ. राज्यपाल मुख्यमंत्र्याच्या सल्ल्यानुसार मंत्र्यांची नियुक्ती करतील.

ब. मुख्यमंत्र्यासह मंत्र्यांची एकूण संख्या 12 पेक्षा कमी असता कामा नये.

क. मंत्र्यांनी राज्यपालास दिलेल्या सल्ल्याबाबत कोणतेही न्यायालय चौकशी करु शकत नाही.

ड. मंत्र्यांचे भत्ते आणि वेतन राज्यविधिमंडळ ठरवील.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ, ब, क (2) अ, ब, ड

(3) अ, क, ड (4) ब, क, ड

Which of the following are the provisions of Article 164 of the Constitution ?

a. Ministers shall be appointed by the Governor on the advice of the Chief Minister.

b. The number of ministers including the Chief Minister shall not be less than 12.

c. The advice tendered by ministers to the Governor shall not be inquired into by any court.

d. The salaries and allowances of ministers shall be determined by the State legislature.

Answer Options :

(1) a, b, c (2) a, b, d

(3) a, c, d (4) b, c, d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

5. खालील जोड्या जुळवा :

अ	ब
अ. कलम – 155	i. राज्यपाल नियुक्ती
ब. कलम – 156	ii. राज्यपाल पदाचा कार्यकाळ
क. कलम – 157	iii. राज्यपाल पदासाठी पात्रता
ड. कलम – 159	iv. राज्यपाल पदाची शपथ

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	i	ii	iii	iv
(2)	iv	iii	ii	i
(3)	iii	iv	i	ii
(4)	ii	i	iv	iii

Match the following pairs :

A	B
a. Article – 155	i. Appointment of Governor
b. Article – 156	ii. Term of office of Governor
c. Article – 157	iii. Qualifications for the post of Governor
d. Article – 159	iv. Oath for the post of Governor

Answer Options :

	a	b	c	d
(1)	i	ii	iii	iv
(2)	iv	iii	ii	i
(3)	iii	iv	i	ii
(4)	ii	i	iv	iii

---

6. वर्गातील विद्यार्थ्यांपैकी 40% भारतातील आहेत व 50% मुली आहेत. जर 25% भारतीय विद्यार्थी मुली असतील, तर किती टक्के भारतीय नसलेले मुलगे वर्गात आहेत ?

(1) 33·33% (2) 40% (3) 25% (4) 20%

40% of the students in a class are from India and 50% are girls. If 25% of the Indian students are girls, what percentage of non-Indian students are boys ?

(1) 33·33% (2) 40% (3) 25% (4) 20%

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

7. जर R ला N नी दर्शविले, D ला T नी दर्शविले, I ला U नी, O ला I नी, E ला R नी, T ला O नी, U ला D नी, N ला C नी आणि C ला E नी, तर INTRODUCE हा शब्द कसा लिहाल ?

(1) UCONIDTER (2) UCONITDER

(3) UCONTIDER (4) UCOINTDER

If R is denoted by N, D is denoted by T, I by U, O by I, E by R, T by O, U by D, N by C and C by E, then how will the word INTRODUCE be written ?

(1) UCONIDTER (2) UCONITDER

(3) UCONTIDER (4) UCOINTDER

---

8. खालील सारणीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे, एका लघु औद्योगिक युनिटमध्ये कामाचे तास व कर्मचाऱ्यांची संख्या खालीलप्रमाणे आहे.

कामाचे तास	कर्मचाऱ्यांची संख्या
3 – 5	7
5 – 7	10
7 – 9	18
9 – 11	57
11 – 13	14
13 – 15	8

तर एका कर्मचाऱ्यांचे सरासरी कामाचे तास किती आहेत ?

(1) 9·5 (2) 10·22 (3) 11 (4) 12

The following table shows number of working hours and number of employees in a small scale industrial unit.

Number of working hours	Number of Employees
3 – 5	7
5 – 7	10
7 – 9	18
9 – 11	57
11 – 13	14
13 – 15	8

What are the average working hours of an employee ?

(1) 9·5 (2) 10·22 (3) 11 (4) 12

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

9. नऊ क्रिकेट चाहते स्टेडियममध्ये सामना पहात आहेत. ते एका रांगेत बसलेले आहे. ते आहेत – J, K, L, M, N, O, P, Q आणि R. L हे M च्या उजवीकडे आहे आणि N च्या उजवीकडे तिसऱ्या स्थानावर आहेत. K, रांगेच्या एका टोकाला आहे. Q हा O आणि P ला लागून बसलेला आहे. O हा K च्या डावीकडे तिसऱ्या स्थानावर आहे. J, O च्या डावीकडे अगदी पुढे आहे.

रांगेच्या मध्यभागी कोण बसला आहे ?

(1) I (2) J (3) O (4) Q

Nine Cricket fans are watching a match in a stadium seated in a row. They are – J, K, L, M, N, O, P, Q and R. L is at the right of M and at the third place to the right of N. K is at one end of the row. Q is seated adjacent to both O and P. O is at third place to the left of K. J is right next to the left of O.

Who is seated at the centre of the row ?

(1) I (2) J (3) O (4) Q

---

10. खालीलपैकी विसंगत जोडी/गट निवडा :

1 (9) 2

3 (243) 6

5 (854) 9

4 (441) 7

(1) 1 (9) 2 (2) 3 (243) 6 (3) 5 (854) 9 (4) 4 (441) 7

Choose the odd pair/group in the following :

1 (9) 2

3 (243) 6

5 (854) 9

4 (441) 7

(1) 1 (9) 2 (2) 3 (243) 6 (3) 5 (854) 9 (4) 4 (441) 7

---

11. केतकीचा वाढदिवस हा 4 जुलैला, मंगळवारी असतो. जर त्याच वर्षात आयुष हा 15 ऑगस्टला जन्मला असेल, तर तो कोणता दिवस असेल ?

(1) शनिवार (2) मंगळवार (3) बुधवार (4) गुरुवार

Ketaki's birthday is on Tuesday, 4th July. On what day of the week will be Ayush's birthday in the same year, if Ayush was born on 15th August ?

(1) Saturday (2) Tuesday (3) Wednesday (4) Thursday

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

12. एका पिशवीमध्ये 5 : 9 : 4 च्या प्रमाणात 50 पैसे, 25 पैसे आणि 10 पैशांची नाणी आहेत, ज्याची एकूण रक्कम ₹ 206 होते. पिशवीतील एकूण नाण्यांची संख्या आहे

(1) 660 (2) 700 (3) 720 (4) 740

A bag contains 50 paise, 25 paise and 10 paise coins in the ratio 5 : 9 : 4 amounting to ₹ 206 . The total number of coins in the bag is

(1) 660 (2) 700 (3) 720 (4) 740

---

13. कायम बंदूक बाळगणाऱ्या व्यक्तींना नि:शस्त्र व्यक्तींच्या तुलनेत गोळी घातली जाण्याची शक्यता जास्त असते असा प्रमुख शोध फिलाडेल्फियातील गोळीबारांच्या अभ्यासातून लागला आहे. पेनन्सिल्व्हानिया विद्यापीठाच्या संशोधकांनी अडीच वर्षांच्या कालावधीतील 677 गोळीबारांचा अभ्यास केला. त्यांनी गुन्ह्यात सहभागी झालेल्या व्यक्तींचे वय आणि आर्थिक स्तरही विचारात घेतला. या अभ्यासाच्या निष्कर्षानुसार सशस्त्र नागरिकांना 4·5 पट अधिक प्रमाणात गोळ्या घातल्या जाण्याची शक्यता असते आणि 4·2 अधिक प्रमाणात गोळ्यांना बळी पडण्याची शक्यता असते. म्हणून फिलाडेल्फियात नि:शस्त्र असणे अधिक सुरक्षित असते.

पुढील दिलेल्यातून, सत्य असल्यास, वरील युक्तिवाद सर्वांत जास्त दुबळा करणारा पर्याय निवडा.

(1) गोळ्या घातल्या जाण्याच्या धोक्याची खात्री असलेल्या व्यक्ती शस्त्र बाळगण्याची शक्यता जास्त असते.

(2) शस्त्र बाळगणाऱ्या व्यक्तींकडून आक्रमकतेची संभाव्यता असलेल्या परिस्थितीला अतिरेकी प्रतिसाद दिला जाण्याची शक्यता जास्त असते.

(3) अमेरिकेच्या संविधानाच्या 'Second Amendment' नुसार व्यक्तीच्या शस्त्र बाळगण्याच्या अधिकाराला संरक्षण दिले जाते.

(4) गोळ्यांना सामोरे गेलेल्या काहींनी स्वत:कडे शस्त्रे लपवलेली होती.

Persons who always carry guns are more likely to be shot than unarmed persons is the major finding of the study of the shooting in Philadelphia. University of Pennsylvania researchers studied 677 shootings that happened during the period of two and half years. They considered the age and socioeconomic status of persons involved in the crime. As per conclusion of this study, armed citizens had 4·5 times more chances to get shot and 4·2 times more chances to get killed. Therefore, in Philadelphia it is safer not to carry any weapon.

Select the one from given options, if true, that most weakens above argument.

(1) Persons are more likely to carry a weapon who are sure about the risk of getting shot.

(2) Persons carrying arms are likely to react excessively in a potentially violent situation.

(3) Persons' right to carry guns is protected by the Second Amendment of the US Constitution.

(4) Some of those shot had a concealed weapon with them.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

14. अ. रोनू, ॲना, बिबा, चिनू, साना व दिना या सहा मुलींपैकी प्रत्येक जण तबला, वीणा व व्हायलीन यापैकी कोणतेही तरी वाद्य वाजवते, परंतु काही वाद्ये दोन मुली वाजवतात.

ब. रविवार वगळून आठवड्याच्या वेगवेगळ्या दिवशी प्रत्येकीचा वाढदिवस असतो.

क. ॲना सोमवारी जन्मलेली नाही आणि वीणा वाजवत नाही. एक मुलगी तबला वाजवते व ती शुक्रवारी जन्मली आहे. बिबा व्हायलीन वाजवते, पण ती ॲनाच्या एक दिवस आधी जन्मली. दिना शनिवारी जन्मली आणि ती वीणा व व्हायलीन वाजवत नाही.

ड. रोनू वाजवते तेच वाद्य चिनू वाजवते. रोनू ही ॲनाच्या वाढदिवसाच्या नंतर दुसऱ्या दिवशी, गुरुवारी जन्मली. रोनू वीणा वाजवते.

वीणा वाजवणाऱ्या रोनूपेक्षा इतर व्यक्तीचा वाढदिवस निर्देशित करणारा पर्याय निवडा.

(1) सोमवार

(2) मंगळवार

(3) बुधवार

(4) विदा पुरेशी नाही

a. Among Ronu, Ana, Biba, Chinu, Sana and Dina, everyone can play one of the musical instruments, tabla, veena and violin but some instruments are played by two girls.

b. The birthday of each girl is on a different day of the week and is on a day other than Sunday.

c. Ana is not born on Monday and cannot play veena. One girl playing tabla is born on Friday. Biba plays violin but she is born one day before Ana. Dina is born on Saturday and she doesn't play violin or veena.

d. Chinu plays the instrument that is played by Ronu. Ronu was born on Thursday, the second day after the birthday of Ana. Ronu plays veena.

Select the birthday of the person, other than Ronu, who plays the veena.

(1) Monday

(2) Tuesday

(3) Wednesday

(4) Insufficient data

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

15. प्रश्नाऐवजी ठेवण्यासाठी तार्किकदृष्ट्या उचित पर्याययाची निवड करा.

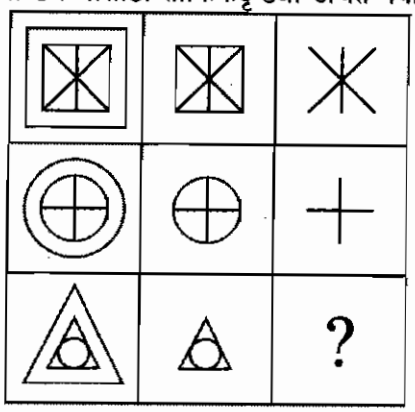

पर्यायी उत्तरे :

(1) 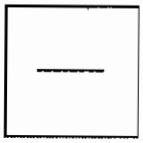 (2) 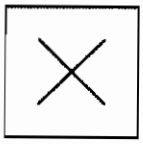 (3) 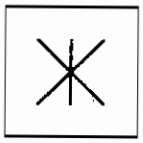 (4) 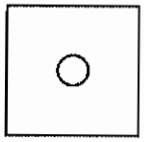

Select the logically appropriate option to replace the question mark.

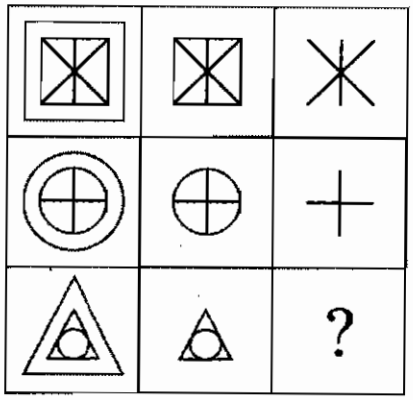

Answer Options :

(1) (2) 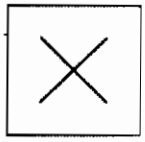 (3) 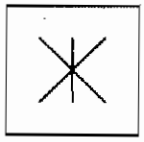 (4) 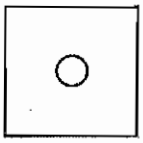

---

16. जर P $ Q चा अर्थ P, Q चा भाऊ आहे; P # Q चा अर्थ P, Q ची आई आहे; P * Q चा अर्थ P, Q ची मुलगी आहे; तर 'A # B $ C * D' या विधानातील वडील निवडा.

(1) D (2) B (3) C (4) अपुरी विदा

If P $ Q means P is the brother of Q; P # Q means P is the mother of Q; P * Q means P is the daughter of Q; then select the father in the statements 'A # B $ C * D'.

(1) D (2) B (3) C (4) Insufficient Data

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

17. सूर्याकडे पाठ करून अमीने चालायला सुरुवात केली. काही वेळाने ती डावीकडे वळली, नंतर उजवीकडे आणि डाव्या दिशेला वळली. ती जात असलेली आताची दिशा निवडा.

(1) उत्तर किंवा दक्षिण (2) पूर्व किंवा पश्चिम
(3) उत्तर किंवा पश्चिम (4) दक्षिण किंवा पश्चिम

Ami started walking positioning her back towards the Sun. After some time, she turned left, then turned right and towards the left again. Select the direction in which she is going now.

(1) North or South (2) East or West
(3) North or West (4) South or West

18. चलभाष (मोबाईल) वापरताना गाडी चालवणाऱ्या लोकांमुळे निर्माण होणाऱ्या धोक्याबाबत खूप काळजी वाटते. गाडी चालवण्यादरम्यान चलाख (स्मार्ट) फोन वापरणे निश्चितपणे धोक्याचे असले तरी संशोधनानुसार, खूप वारंवार फोनचा वापर करणे असुरक्षित आहे. अभ्यासाच्या शोधानुसार ज्या व्यक्ती तुलनेने अधिक वारंवार वापरतात त्यांच्याकडून बौद्धिक चुका अधिक प्रमाणात घडण्याची शक्यता असते. ते दिलेल्या वेळा विसरतात, अपघाताने त्यांच्या भोवतालच्या वस्तूंवर धडकतात. चलभाष खूप वारंवार वापरणाऱ्या लोकांचा अवधान विस्तार लहान असतो आणि बौद्धिक चुका त्याच्याशी संबंधित असतात असे आढळले आहे. स्वत:च्या बौद्धिक अपयशाची जोखीम कमी करण्यासाठी लोकांनी चलभाष फोनचे व्यसन नियंत्रणात ठेवले पाहिजे हे या शोधातून स्पष्ट झाले आहे.

वरील युक्तिवादातील त्रुटी योग्य प्रकारे निर्देशित करणारे विधान निवडा.

(1) कदाचित चलभाष वापराच्या सवयीच्या आहारी जाण्यापूर्वीपासूनच मोठ्या प्रमाणात त्याचा वापर करणाऱ्यांचा अवधान विस्तार लहान होता असणे शक्य आहे.
(2) बौद्धिक अपयश घटवण्यासाठी चलभाष वापराच्या व्यसनाचे नियंत्रण हा पूर्णपणे निर्दोष डावपेच असेल असे नाही.
(3) त्यांची शक्ती व वेळ वाचवत असतानाच दैनंदिन कामे पार पाडण्यासाठी लोकांना मोबाईल साहाय्यकारक ठरतो.
(4) सर्व प्रकारच्या चलभाष यंत्रांत अनेक उपयोजने असतात व ती विविध कामांसाठी वापरता येतात.

Threats posed by people who operate motor vehicles while using mobile phones is causing much concern. Though it is definitely very dangerous using smartphone while driving, according to research, generally very frequent use of the phones is unsafe. Findings of a study indicate that those individuals who use mobile phones comparatively more frequently are more likely to show cognitive failures. They forget appointments, bump accidently into things in their surroundings. People who use mobile phones very frequently are found to have short attention span and cognitive failures are found to be associated with it. This finding makes it clear that in order to reduce their risk of cognitive failures, people should try to control their addiction towards using mobile phones.

Select the statement that very aptly points out flaws in the above argument.

(1) High level mobile phone users may have had short attention spans before they did get addicted to their mobile using habits.
(2) Controlling addiction of mobile usage may not be a foolproof strategy for decreasing cognitive failures.
(3) Mobiles are helping people to complete daily tasks comfortably while saving their energy and time.
(4) All types of mobiles have different applications that can be used for different purposes.

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

19. टेला-डुला बेटावरचे रहिवासी कोणत्याही प्रश्नाचे उत्तर दोन वाक्यांत देतात. त्यापैकी एक वाक्य नेहमीच खरे असते व दुसरे वाक्य नेहमी खोटे असते. बेटावर पर्यटन करणाऱ्या दिनूला, गोलू, निलू व पेलू हे रहिवासी भेटले. ते बेटावरच्या एका चौकापाशी झाडांच्या मालकीविषयीचा तंटा मिटवायला जमले होते. त्यांच्यापैकी एकाने दाव्याचे प्रमाणपत्र संबंधिताला लाच देऊन मिळवले होते. त्यांनी दिनूला त्यांची समस्या ऐकावी अशी विनंती केली. "या झाडांचा मालक कोण आहे" असे दिनूने त्यांना विचारले. त्यांचे प्रतिसाद पुढीलप्रमाणे आहेत :

गोलू : मी या झाडांचा मालक आहे. पेलूने एका व्यक्तीला लाच दिली.

निलू : मी लाच दिली. मी या झाडांचा मालक आहे.

पेलू : मी या झाडांचा मालक आहे. मी लाच दिली नाही.

यावरून लाच देणारी व्यक्ती निवडा.

(1) गोलू (2) निलू

(3) पेलू (4) तिघांपैकी एकही नाही

On an island Tela-Dula, the inhabitants always answer any question with two sentences — one of which is always true and other is always false. Dinu, while touring this island, meets three inhabitants, Golu, Nilu and Pelu. They were there at one of the crossings to resolve a dispute over ownership of plants. One of them bribed to get certification of this claim. They requested Dinu to listen to their problem. "Who is the owner of these trees ?" Dinu asked and they answered as follows :

Golu : I own the plants. Pelu did bribe the concerned person.

Nilu : I did bribe the concerned person. I own the plants.

Pelu : I own the plants. I did not bribe.

Select the person who bribed.

(1) Golu (2) Nilu

(3) Pelu (4) None of the three

---

20. 366 पृष्ठे असलेल्या पुस्तकांच्या पृष्ठांची संख्या करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या एकूण अंकाची संख्या आहे

(1) 732 (2) 990 (3) 1098 (4) 1305

The total number of digits used in numbering the pages of a book having 366 pages is

(1) 732 (2) 990 (3) 1098 (4) 1305

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

21. प्रवाह तक्ता अभ्यासून आज्ञांचे अर्थ रचा व त्यांचा वापर करून दिलेली समस्या सोडवा.

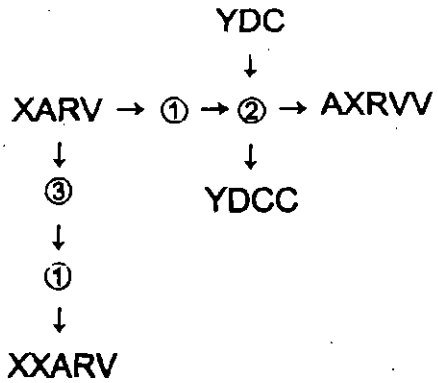

BLH → ③ → ?

पर्यायी उत्तरे :

(1) BLH (2) BBLH (3) BLHH (4) LBH

Study the flowchart and construct meanings of all commands and apply them to the given problem.

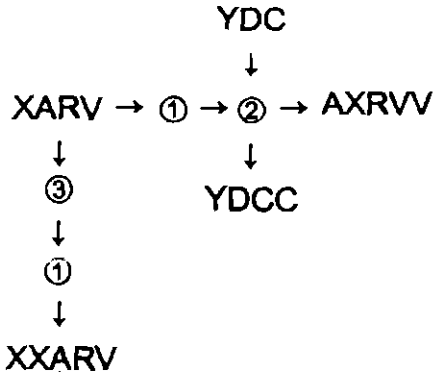

BLH → ③ → ?

Answer Options :

(1) BLH (2) BBLH (3) BLHH (4) LBH

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

22. रोपांना पाणी देण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या भांड्याच्या छिद्राची प्रतिमा सोबतच्या आकृतीत दर्शविली आहे. भांड्यात पाणी भरून ते रोपावर टांगले जाते. त्या भांड्याच्या तळाला छिद्र असते व त्यातून स्थिर गतीने पाणी गळत रहाते. भांडे पाण्याने पूर्ण भरलेले असता, या प्रक्रियेचे निरीक्षण करणाऱ्या चार मुलांनी, वेळ जाता जाता भांड्यातील पाण्याच्या खोली कशी बदलत जाते हे दाखवणारे आलेख काढले आहेत.

दिलेली माहिती उत्तम प्रकारे प्रतिरूपित करणारा आलेख निवडा.

पर्यायी उत्तरे :

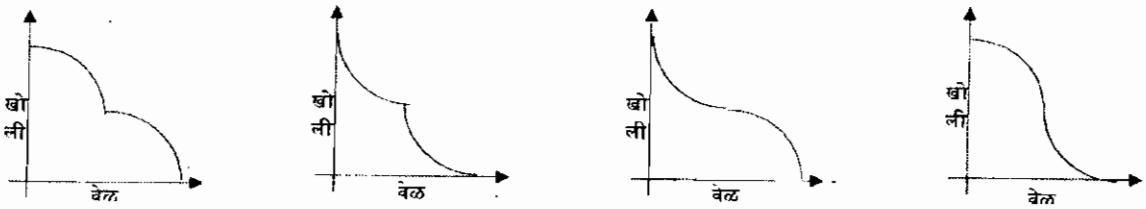

(1) (2) (3) (4)

The accompanying image shows the cross-section of a container that is used to water plants. The container is filled with water and is suspended above a houseplant. There is a small hole at the bottom of the container, through which the water trickles down at a constant rate. Four children were observing this process and drew a graph to show how the depth of water in the container changes with time, from when it is completely full of water.

Select the graph that best represents the given information.

Answer Options :

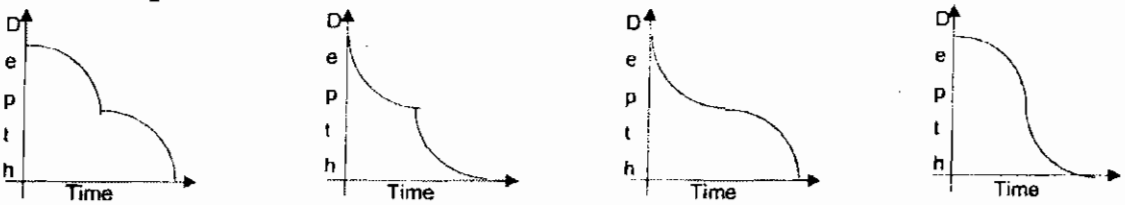

(1) (2) (3) (4)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

23. स्वत:ला राज्यस्तरीय गायन स्पर्धा जिंकायची आहे आणि त्यासाठी तिला गायन शिकावे लागेल व सराव करावा लागेल असे दीपा तिच्या मैत्रिणीला सांगत होती. तिने स्पर्धा जिंकण्याचा निश्चय केला आहे असेही ती तिला म्हणाली. म्हणजेच ती आतापासून नियमितपणे गायन शिकायला व जोरदार सराव करायला लागेल.

वरील युक्तिवादात वापरलेल्या अनुमानप्रक्रियेच्या सर्वात जास्त सादृश्य असलेला एक युक्तिवाद निवडा.

(1) जर शालूला विनोदी कथा लिहायच्या असतील तर तिला अशा कथा लिहिण्याचे कौशल्य विकसित करावे लागेल. अशा कथा कशाप्रकारे लिहायच्या याचा अनुभव घेण्यासाठी ती तज्ञांनी घेतलेल्या कार्यशाळेत सहभागी झाली आणि आता ती लवकरच तिची पहिली कथा लिहील.

(2) मधूला स्वत:च्या शोधनिबंधाला अधिक वेळ द्यायचा होता, कारण तसे झाले तर तो गुणवत्तापूर्ण होईल हे त्याला माहीत होते. त्याला आवश्यक असणारा वेळ मिळणार नाही असे त्याच्या अध्यापिकेने त्याला सांगितले म्हणून त्याचा निबंध उच्च गुणवत्तेचा असणार नाही.

(3) जर सध्या तुम्हाला भरपूर पगार मिळवायचा असेल तर तुम्ही विविध देशांत काम करण्याचा भरपूर अनुभव मिळवण्याची गरज आहे. डॅनीला खूप मोठा पगार मिळवायचा आहे म्हणून साहजिकच तो काही वर्षांसाठी हा देश सोडेल.

(4) जर दोन राज्यांच्या नेत्यांना चर्चेसाठी बोलावणे अधिकाऱ्यांना शक्य झाले तर विविध प्रकारच्या प्रदूषणांवर तोडगा रचला जाणे शक्य आहे. दोन्ही राज्यांना प्रदूषणाला प्रतिबंध व्हायला हवा आहे म्हणून ते लवकरच राज्यांतील संबंधित व्यक्तींना बोलावून चर्चा आयोजित करणार आहेत.

Deepa was telling her friend that if she wants to win the State level vocal music competition, then she will need to learn to sing and practice every day. She told her that she is resolved to win this competition. Thus, she means that she will be learning to sing and practicing hard regularly from now.

Select the one that most resembles the reasoning used in the above argument.

(1) If Shalu wants to write humorous stories then she would have to develop skills of writing such stories. She has participated in workshops conducted by experts to experience how to write such stories and now she will soon be writing her first story.

(2) Madhu wanted to spend more time on his research essay, as he knows that only then would it be of high quality. His teacher told him that he would not get the time he needed, so the essay would not be of high quality.

(3) If one wants to earn high remuneration nowadays, he/she needs to acquire lot of experience of working in various countries. Since Dany wanted to earn very high remuneration, naturally he is going to leave this country for some years.

(4) If authorities can bring together leaders of two states for discussion, there is a possibility for designing a solution for minimising pollutions of different kinds. Preventing pollution is something both the states want, so they are going to organise a discussion with the concerned persons of the State soon.

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

24. जर एका सांकेतिक भाषेत, BOMBAY ला MYMYMY असे लिहितात, तर त्याच सांकेतिक भाषेत TAMILNADU ला कसे लिहाल ?

(1) TIATIATIA

(2) MNUMNUMNU

(3) IATIATIAT

(4) ALDALDALD

In a certain code, BOMBAY is written as MYMYMY, how will TAMILNADU be written in that code ?

(1) TIATIATIA

(2) MNUMNUMNU

(3) IATIATIAT

(4) ALDALDALD

---

25. आंतरजाल बँकेसाठीचा जीतचा परवलीसंकेत सहा वेगवेगळे अंक वापरून रचला आहे. या संकेताचा पहिला अंक 6, तिसरा अंक 5 आणि पाचवा अंक 2 आहे. जर दुसऱ्या व तिसऱ्या अंकाच्या मध्ये गुणाकार चिह्न आणि तिसऱ्या व चौथ्या अंकाच्या मध्ये समानता चिह्न ठेवले तर योग्य गणनप्रक्रिया दिसते.

दिलेल्या पर्यांतून जीतचा परवलीसंकेत निवडा.

(1) 645320

(2) 635427

(3) 635428

(4) 635429

For Internet banking Jeet's six digit passcode is composed using six different digits. The first digit of the passcode is 6, third digit is 5 and the fifth digit is 2. A correct calculation appears if a sign of multiplication is placed between the second and third digits and the sign of equality is placed between the third and fourth digits.

Select Jeet's passcode from given options.

(1) 645320

(2) 635427

(3) 635428

(4) 635429

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

26. खालील समीकरणातील x ची किंमत काढा :

$$\frac{\sqrt[3]{x}}{2{\cdot}56} = \frac{100}{x}$$

(1) 16 (2) 4 (3) 64 (4) 256

Find the value of x in the following equation :

$$\frac{\sqrt[3]{x}}{2{\cdot}56} = \frac{100}{x}$$

(1) 16 (2) 4 (3) 64 (4) 256

---

27. एका दोन अंकी संख्येची $\frac{1}{3}$ ही तिच्या $\frac{1}{4}$ पेक्षा 8 ने मोठी आहे, तर त्या संख्येतील अंकांची बेरीज किती ?

(1) 20 (2) 13 (3) 6 (4) 15

If $\frac{1}{3}^{rd}$ of a two digit number is larger by 8 to its $\frac{1}{4}^{th}$, then what is the sum of digits in that number ?

(1) 20 (2) 13 (3) 6 (4) 15

---

28. जर $\frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{3}{5}, \frac{7}{8}$ आणि $\frac{5}{9}$ हे अपूर्णांक चढत्या क्रमाने लावले, तर पहिल्या व शेवटच्या अपूर्णांकांची बेरीज किती ?

(1) $\frac{2}{3}$ (2) $\frac{5}{13}$ (3) $\frac{9}{8}$ (4) $\frac{29}{24}$

If we arrange the fractions $\frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{3}{5}, \frac{7}{8}$ and $\frac{5}{9}$ in increasing order, then what is the sum of first and last fractions ?

(1) $\frac{2}{3}$ (2) $\frac{5}{13}$ (3) $\frac{9}{8}$ (4) $\frac{29}{24}$

---

29. एका दुकानदाराने 15 शर्ट ₹ 2,340 ला विकल्यावर ₹ 60 तोटा झाला । तर प्रत्येक शर्टची खरेदी किंमत किती ?

(1) ₹ 160 (2) ₹ 240 (3) ₹ 180 (4) ₹ 230

A shopkeeper sold 15 shirts for ₹ 2,340, he suffered a loss of ₹ 60. What is the cost price of each shirt ?

(1) ₹ 160 (2) ₹ 240 (3) ₹ 180 (4) ₹ 230

---

30. 4 अंगठ्या व 2 बांगड्यांची किंमत ₹ 57,200 आहे, तर 6 अंगठ्या व 3 बांगड्यांची किंमत किती असेल ?

(1) ₹ 85,800 (2) ₹ 75,800 (3) ₹ 95,800 (4) ₹ 95,900

The cost of 4 rings and 2 bangles is ₹ 57,200, then the cost of 6 rings and 3 bangles is

(1) ₹ 85,800 (2) ₹ 75,800 (3) ₹ 95,800 (4) ₹ 95,900

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

31. एका संख्येच्या 31% आणि 13% यांतील फरक 576 आहे, तर ती संख्या कोणती ?

(1) 3200 (2) 2300 (3) 5300 (4) 4500

The difference between 31% of a number and 13% of the same number is 576, then the number is

(1) 3200 (2) 2300 (3) 5300 (4) 4500

---

32. खालील संख्येचा गुणाकार व्यस्त सांगा.

$$\left(\frac{16}{81}\right)^{-3/4}$$

(1) $\frac{81}{16}$ (2) $\frac{3}{2}$ (3) $\frac{8}{27}$ (4) $\frac{4}{9}$

Find the multiplicative inverse of the following.

$$\left(\frac{16}{81}\right)^{-3/4}$$

(1) $\frac{81}{16}$ (2) $\frac{3}{2}$ (3) $\frac{8}{27}$ (4) $\frac{4}{9}$

---

33. दोन संख्यांचा म.सा.वि. 8 व ल.सा.वि. 144 आहे. त्यापैकी एक संख्या 16 असल्यास दुसरी संख्या कोणती ?

(1) 108 (2) 96 (3) 72 (4) 36

The Greatest Common Divisor of two numbers is 8 while their Least Common Multiple is 144. Find the other number if one number is 16.

(1) 108 (2) 96 (3) 72 (4) 36

---

34. जर $125^a = 625$ असेल, तर a ची किंमत किती.

(1) $\frac{4}{3}$ (2) $\frac{3}{4}$ (3) $\frac{2}{3}$ (4) $\frac{3}{2}$

If $125^a = 625$, then find the value of a.

(1) $\frac{4}{3}$ (2) $\frac{3}{4}$ (3) $\frac{2}{3}$ (4) $\frac{3}{2}$

---

35. 0·77777... हा आवर्ती दशांश अपूर्णांक $\frac{p}{q}$ स्वरूपात लिहा.

(1) $\frac{14}{9}$ (2) $\frac{77}{100}$ (3) $\frac{7}{9}$ (4) $\frac{7}{10}$

Write following recurring decimal fraction into $\frac{p}{q}$ form

0·77777... .

(1) $\frac{14}{9}$ (2) $\frac{77}{100}$ (3) $\frac{7}{9}$ (4) $\frac{7}{10}$

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

36. दोन संख्याचा म.सा.वि. 11 असून व ल.सा.वि. 693 आहे. जर एक संख्या 77 असेल, तर दूसरी संख्या काढा.

(1) 63 (2) 93 (3) 88 (4) 99

The GCD of two numbers is 11 and LCM is 693. If one number is 77, then find the other.

(1) 63 (2) 93 (3) 88 (4) 99

---

37. किंमत काढा.

$$\frac{\sqrt{49}}{\sqrt{1+\sqrt{41-\sqrt{17+\sqrt{64}}}}}$$

(1) 7 (2) $\sqrt{7}$ (3) $2\sqrt{7}$ (4) 14

Find the value of

$$\frac{\sqrt{49}}{\sqrt{1+\sqrt{41-\sqrt{17+\sqrt{64}}}}}$$

(1) 7 (2) $\sqrt{7}$ (3) $2\sqrt{7}$ (4) 14

---

38. जर नीताचे वय तिच्या आईच्या वयाच्या निम्म्यापेक्षा 5 वर्षांनी कमी आहे, तसेच दोघींच्या वयांची बेरीज 58 आहे. तर नीताचे वय किती ?

(1) 12 (2) 30 (3) 16 (4) 21

If the age of Neeta is 5 years less than half of her mother's age, sum of the ages of Neeta and her mother is 58 years. Find the age of Neeta.

(1) 12 (2) 30 (3) 16 (4) 21

---

39. दहा किलोग्रॅम साखरेची किंमत ₹ 400 आहे. त्यावर 25% साखर फुकट मिळाल्यास, तर साखरेची किंमत प्रति किलोग्रॅम किती होईल ?

(1) ₹ 34 (2) ₹ 48 (3) ₹ 32 (4) ₹ 36

The cost of 10 kg sugar is ₹ 400. If on that, 25% sugar is free, then what will be the cost of sugar per kg ?

(1) ₹ 34 (2) ₹ 48 (3) ₹ 32 (4) ₹ 36

---

40. संजयने एक बंगला ₹ 7·5 लाख ला घेतला. तो बंगला किती रुपयांना विकला म्हणजे संजयला 12·5% नफा होईल ?

(1) ₹ 8,25,250 (2) ₹ 8,43,750 (3) ₹ 8,37,500 (4) ₹ 8,40,250

Sanjay purchased a bungalow for ₹ 7·5 lakhs. At what price, should he sell it to earn a profit of 12·5% ?

(1) ₹ 8,25,250 (2) ₹ 8,43,750 (3) ₹ 8,37,500 (4) ₹ 8,40,250

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

41. 1999 साली अमेरिकेच्या नासा या संस्थेने 'क्ष'-किरण दुर्बीन अवकाशात सोडली. त्यास खालीलपैकी कोणत्या भारतीय वैज्ञानिकाचे नाव देण्यात आले ?

(1) सी.व्ही. रमण (2) ए.पी.जे. अब्दुल कलाम

(3) विक्रम साराभाई (4) सुब्रमण्यम् चंद्रशेखर

NASA's 'X'-ray telescope launched in 1999 is named after which of the following Indian Scientists ?

(1) C.V. Raman (2) A.P.J. Abdul Kalam

(3) Vikram Sarabhai (4) Subrahmanyam Chandrasekhar

---

42. _____ अंदाजे एक मिलीमीटरपेक्षा जास्त तरंगदैर्ध्य असलेल्या प्रारणांचा अभ्यास करतो.

(1) रेडीओ खगोलशास्त्र (2) अवरक्त खगोलशास्त्र

(3) आप्टिकल खगोलशास्त्र (4) अतिनील खगोलशास्त्र

_____ studies radiation with wavelengths greater than approximately one millimetre.

(1) Radio astronomy (2) Infrared astronomy

(3) Optical astronomy (4) Ultraviolet astronomy

---

43. _____ हे तंत्र वापरून समुद्राची खोली मोजतात.

(1) सोनार (2) सोनोग्राफी (3) होलोग्राफी (4) मायक्रोस्कोपी

The depth of the sea can be measured using _____ techniques.

(1) Sonar (2) Sonography (3) Holography (4) Microscopy

---

44. प्रकाश जेंव्हा एका माध्यमातून दुसऱ्या माध्यमात प्रवेश करतो, तेंव्हा खालीलपैकी प्रकाशाच्या कोणत्या गुणधर्मात बदल होत ***नाही*** ?

(1) वेग (2) तरंगलांबी (3) आयाम (4) वारंवारता

When light travels from one medium to another medium, which of the following property of light does ***not*** change ?

(1) Velocity (2) Wavelength (3) Amplitude (4) Frequency

---

45. परिभ्रमण क्वांटम क्रमांक जर 'l' असेल, तर त्या सब-शेल मधील इलेक्ट्रॉन्स ची कमाल संख्या _____ असते.

(1) $2l + 1$ (2) $2[2l + 1]$ (3) $2[l + 1]$ (4) $l + 1$

The maximum number of electrons in any subshell with orbital quantum number 'l' is _____ .

(1) $2l + 1$ (2) $2[2l + 1]$ (3) $2[l + 1]$ (4) $l + 1$

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

46. शुष्क घट विजेरी संचात ॲनोड हा _____ चा बनलेला असतो.
(1) MnO_2 (2) ग्रॅफाइट (3) Cd (4) Zn

In dry cell battery, anode of the cell is made up of _____ .
(1) MnO_2 (2) Graphite (3) Cd (4) Zn

---

47. SI एककात घनफळ हे _____ असे दर्शविले जाते.
(1) लिटर (L) (2) (मीटर)^3 किंवा m^3
(3) दोन्ही (1) आणि (2) (4) वरीलपैकी एकही नाही

The SI unit of volume is expressed as _____ .
(1) Litre (L) (2) (Meter)^3 or m^3
(3) Both (1) and (2) (4) None of the above

---

48. खालीलपैकी कोण कार्बनचा अपधर्मी *नाही* ?
(1) ग्रॅफाइट
(2) ग्राफीन
(3) फुलेरीन
(4) कोणताही नाही

Which of the following is ***not*** an allotrope of carbon ?
(1) Graphite
(2) Graphene
(3) Fullerene
(4) None

---

49. "एकाच वेळी इलेक्ट्रॉनचे अचुक स्थान आणि अचुक संवेग निश्चित करणे अशक्य आहे." हे कोणी सुचविले ?
(1) स्क्रॉडिंजर (2) हायसेनबर्ग (3) डी ब्रोगली (4) मॅक्स प्लँक

"It is impossible to determine simultaneously, the exact position and exact momentum of an electron." Who proposed this ?
(1) Schrödinger (2) Heisenberg (3) de Broglie (4) Max Planck

---

50. _____ हा वायु 'भोपाळ वायू दुर्घटनेस' कारणीभूत झाला.
(1) मिथील आयसोकार्बोनेट (2) मिथील आयसोसायनाइड
(3) मिथील आयसोक्लोराइड (4) मिथील आयसोसायनेट

_____ gas was responsible for the 'Bhopal Gas Disaster'.
(1) Methyl isocarbonate (2) Methyl isocyanide
(3) Methyl isochloride (4) Methyl isocyanate

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

51. एन.एफ.एच.एस.-5 ही संज्ञा कशाशी निगडीत आहे ?
अ. आरोग्य सर्वेक्षण
ब. प्राणी सर्वेक्षण
क. वनस्पती सर्वेक्षण
ड. अण्वस्त्र सर्वेक्षण
वर दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.
(1) फक्त अ (2) फक्त ब (3) ब आणि क (4) फक्त ड

NFHS-5 deals with _____ .
a. health survey
b. animal survey
c. plant survey
d. nuclear weapon survey
Fill in the blank by choosing an appropriate option given above.
(1) Only a (2) Only b (3) b and c (4) Only d

---

52. कोणत्या बुरशीमधे जस्त प्रण्य सामान्य वाढीकरीता व बीकह निर्मितीसाठी आवश्यक असते ?
(1) *अझोटोबॅक्टर*
(2) *ॲस्परजीलस नायजर*
(3) *पेनीसीलीयम*
(4) *म्युकर*

In which fungus is the zinc element necessary for normal growth and spore formation ?
(1) *Azotobacter*
(2) *Aspergillus niger*
(3) *Penicillium*
(4) *Mucor*

---

53. खालीलपैकी कोणता विभाग भारतातील जैवविविधतेचा एक महत्त्वाचा (हॉटस्पॉट) मानला जातो ?
(1) अरावलीच्या टेकड्या (पर्वतरांगा)
(2) पश्चिमी घाटमाथा
(3) इंडो-गंगेचे मैदान
(4) पूर्व घाटमाथा

Which of the following area is considered a hotspot of biodiversity in India ?
(1) Aravalli hills
(2) Western ghats
(3) Indo-Gangetic plain
(4) Eastern ghats

---

54. डेंग्यू विषाणूचा प्रसार खालीलपैकी कोणता डास चावल्याने होतो ?
(1) एडिस इजिप्ती (2) क्युलेक्स (3) अनोफेलेस (4) प्लेबोटोमस

Dengue virus spreads through bite of which of the following mosquitoes ?
(1) Aedes aegypti (2) Culex (3) Anopheles (4) Plebotomus

---

55. लसीकरणामध्ये द्वितीय डोसाची/बुस्टर डोसाची परीणामकारकता खालीलपैकी कोणत्या प्रतिपिंडावर अवलंबून असते ?
(1) अँटीबॉडी 'ई'
(2) अँटीबॉडी 'ए'
(3) अँटीबॉडी 'जी'
(4) अँटीबॉडी 'एम्'

During vaccination, which of the following antibody regulates efficacy of secondary dose/booster dose ?
(1) Immunoglobulin 'E'
(2) Immunoglobulin 'A'
(3) Immunoglobulin 'G'
(4) Immunoglobulin 'M'

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

56. 'कॉलरवाली वाघिण', 'पेंच ची राणी', 'सुपर मॉम' अशा विविध नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या व 11 वर्षांत 29 बछड्यांना जन्म देणाऱ्या वाघिणीचे मृत्यु समयी वय _____ वर्षे होते.

(1) 15 (2) 13 (3) 27 (4) 17

The tigress known with various names such as 'Collarwali Baghin', 'Pench ki Rani', 'Super Mom' who gave birth to 29 cubs in 11 years died at the age of _____.

(1) 15 (2) 13 (3) 27 (4) 17

---

57. 1857 साली मुंबई विद्यापीठाची स्थापना झाली, हे भारतातील दुसरे आणि राज्यातील पहिले विद्यापीठ असून _____ पर्यंत हे राज्यातील एकमेव विद्यापीठ होते.

(1) 1950 (2) 1948 (3) 1947 (4) 1960

Bombay University founded in 1857 was the second University in India and the first University in the State. It was the only University till _____ in the State.

(1) 1950 (2) 1948 (3) 1947 (4) 1960

---

58. भारतातील कोणते राज्य 'जनुक बँक' प्रकल्प उभारणारे पहिले राज्य आहे ?

(1) तेलंगणा (2) महाराष्ट्र (3) केरळ (4) कर्नाटक

Which Indian State is the first to set up the 'Gene Bank' project ?

(1) Telangana (2) Maharashtra (3) Kerala (4) Karnataka

---

59. योग्य कथन/ने ओळखा :

अ. रुपाली चाकणकर यांची 2021 मध्ये राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली.

ब. न्यायमूर्ती विद्यासागर कानडे यांची लोकायुक्तपदी 2021 मध्ये नियुक्ती करण्यात आली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Select the correct statements :

a. Rupali Chakankar was appointed Chairman of State Women Commission in 2021.

b. Justice Vidyasagar Kanade was appointed as Lokayukta in 2021.

Answer Options :

(1) Only a (2) Only b

(3) Both a and b (4) None of the above

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

60. खालीलपैकी ***अयोग्य*** जोडी ओळखा :

	वर्ष		उत्कृष्ट संसदपटू सन्मानित व्यक्ती (विधान सभा)
अ.	2015 – 16	–	डॉ. अनिल बोंडे
ब.	2016 – 17	–	सुभाष साबणे
क.	2017 – 18	–	राहुल कुल

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ (2) ब

(3) क (4) वरीलपैकी एकही नाही

Select the ***incorrec***t pair from the following :

	Year		Outstanding Parliamentarian Honoured Person (Vidhan Sabha)
a.	2015 – 16	–	Dr. Anil Bonde
b.	2016 – 17	–	Subhash Sabne
c.	2017 – 18	–	Rahul Kul

Answer Options :

(1) a (2) b

(3) c (4) None of the above

---

61. खालीलपैकी कोणत्या नगरपालिकेला स्वच्छ सर्वेक्षण वर्ष 2021 चा प्रथम क्रमांक प्राप्त झाला ?

(1) विटा (2) लोणावळा (3) सासवड (4) अकोला

Which of the following Nagar Palika bagged the 1st prize in the Cleanliness Survey, 2021 ?

(1) Vita (2) Lonavala (3) Saswad (4) Akola

---

62. खालीलपैकी कोणता राज्याने राष्ट्रीय सुक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग पुरस्कार, 2022 मध्ये प्रथम पारितोषिक पटकावले ?

(1) महाराष्ट्र (2) गुजरात (3) उत्तर प्रदेश (4) ओडिशा

Which of the following States won the first prize in National Micro, Small and Medium Enterprises Awards, 2022 ?

(1) Maharashtra (2) Gujarat (3) Uttar Pradesh (4) Odisha

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

63. 'देव्याटनम' आंतरराष्ट्रीय परिषद 2022 चे उद्देश आहेत _____.

अ. मंदिराच्या तत्त्वज्ञानात्मक व धार्मिक पैलूवर विचार करणे.

ब. मंदिर वास्तुकलेच्या विविध शैलीच्या उत्क्रांती व विकास यावर संवाद करणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

The aim of the International Conference 'Devayatanam' 2022 is/are

a. To deliberate upon philosophical and religious aspects of temples.

b. To initiate dialogue on evolution and development of the various styles of temple architecture.

Answer Options :

(1) Only a (2) Only b

(3) Both a and b (4) None of the above

64. खालीलपैकी योग्य कथन/ने ओळखा :

अ. आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीच्या 'वॉल ऑफ फेम' वैशिष्ट असणारी गीता गोपीनाथ ही पहिली महिला ठरली.

ब. आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीच्या 'वॉल ऑफ फेम' वैशिष्ट असणारी गीता गोपीनाथ ही पहिली भारतीय ठरली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Select the correct statements :

a. Gita Gopinath became the first woman to feature on the 'Wall of Fame' of the International Monetary Fund.

b. Gita Gopinath became the first Indian to feature on the 'Wall of Fame' of the International Monetary Fund.

Answer Options :

(1) Only a (2) Only b

(3) Both a and b (4) None of the above

65. हबीबगंज रेल्वे स्थानकाचे राणी कमलापती – भोपाळची अंतिम हिंदू राणी नामकरण करण्यात आले आहे. तिच्या बाबत खालीलपैकी काय खरे ***नाही*** ?

(1) ती राजा कृपाल सिंगची मुलगी होती.

(2) ती निष्णात घोडेस्वार व धनुर्धारी होती.

(3) तिचा विवाह निजाम शाह सोबत झाला.

(4) तिचा मृत्यु 1750 मध्ये झाला.

The Habibganj railway station has been renamed Rani Kamlapati – The Last Hindu Queen of Bhopal. Which of the following is ***not*** true about her ?

(1) She was the daughter of Raja Kirpal Singh.

(2) She was an expert horse rider and an archer.

(3) She was married to Nizam Shah.

(4) She died in 1750.

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

66. याहूचे (Yahoo) निर्माते _____ हे आहेत.

(1) डेव्हीड फिलो व जेरी यांग (2) व्हिंट कर्फ व रॉबर्ट काहन

(3) बिल गेट्स व केन थॉम्सन (4) स्टिव्ह केस व जेफ बेझोस

Yahoo was developed by _____ .

(1) David Filo and Jerry Yang (2) Vint Cerf and Robert Kahn

(3) Bill Gates and Ken Thompson (4) Steve Case and Jeff Bezos

67. डिजीटल इंडीया मुव्हमेंट मध्ये जमीनीचा कस मापन करणारी बनवलेली प्रणाली _____ या नावे ओळखली जाते. ती 22 भाषामध्ये आहे.

(1) एच.एस.एस. (2) एस.एच.एस. (3) एस.एच.सी. (4) आय.एस.एच.

_____ is an application developed by Digital India Initiative which keeps record of soil health distributed to farmers. It is in 22 languages.

(1) HSS (2) SHS (3) SHC (4) ISH

68. सीडॅक मुंबई द्वारे संचलित होणारी नॅशनल सर्वीस डिलेव्हरी गेटवे (एन.एस.डी.जी.) सर्विस ही _____ ह्या नावे ओळखतात.

(1) ई-ताल (2) ई-कॉम (3) ई-मित्रा (4) ई-संगम

C-DAC Mumbai is looking after a National Service Delivery Gateway (NSDG) services known as _____.

(1) eTaal (2) eCom (3) eMitra (4) eSangam

69. आय.आय.एस.सी. बँगलोर व आय.आय.टी. मुंबई च्या संयुक्त विद्यमाने नॅनो इलेक्ट्रॉनिक मध्ये कुशल तंत्रज्ञ तयार करण्यासाठी तयार केलेल्या कार्यक्रमाचे नाव _____ आहे.

(1) एन.इ.पी.यु. (2) यु.एन.इ.पी. (3) आय.एन.यु.पी. (4) इ.एन.यु.पी.

A joint project of IISC Bangalore and IIT Mumbai for generating skilled manpower in nano electronic area is _____.

(1) NEPU (2) UNEP (3) INUP (4) ENUP

70. MOOC म्हणजे

(1) मिडीया ऑनलाईन ओपन कोर्सेस (2) एम.आय.टी. ओपन ऑनलाईन कोर्सेस

(3) मॅसिव्ह ओपन ऑनलाईन कोर्सेस (4) मेजर ऑनलाईन ओपन कोर्सेस

MOOC stands for

(1) Media Online Open Courses (2) MIT Open Online Courses

(3) Massive Open Online Courses (4) Major Online Open Courses

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

71. 2019 या वर्षाचा साहित्य अकादमी पुरस्कार ज्येष्ठ लेखिका आणि चित्रपट दिग्दर्शिका सई परांजपे यांना *'आणि मग एक दिवस'* या अनुवादित पुस्तकासाठी जाहिर झाला आहे. ज्येष्ठ अभिनेते _____ यांनी लिहिलेल्या *'अँड देन वन डे'* या इंग्रजी पुस्तकाचा हा अनुवाद आहे.

(1) अमिताभ बच्चन (2) अनुपम खेर

(3) नसीरुद्दीन शाह (4) जावेद अख्तर

Sahitya Akademi Award of 2019 was awarded to senior writer and film director Sai Paranjape for her *'Ani Mag Ek Diwas'* translation. The book is a translation of *'And Then One Day'* in English written by senior actor _____ .

(1) Amitabh Bachchan (2) Anupam Kher

(3) Naseeruddin Shah (4) Javed Akhtar

---

72. खालीलपैकी कोणत्या खेळाडूंना अर्जुन पुरस्कार, 2022 ने सन्मानित करण्यात आले ?

अ. नीरज चोप्रा ब. हिमा दास

क. भारत कुमार राठोड़ ड. मनप्रीत सिंह

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ, ब, क (2) फक्त ब, क, ड

(3) फक्त अ, क, ड (4) फक्त अ, ब, ड

Which of the following sportsmen were honoured with the Arjuna Award, 2022 ?

a. Neeraj Chopra b. Hima Das

c. Bharat Kumar Rathod d. Manpreet Singh

Answer Options :

(1) Only a, b, c (2) Only b, c, d

(3) Only a, c, d (4) Only a, b, d

---

73. *'अॅक्चुअली ... आय मेट देम'* या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?

(1) शशि थरूर (2) देविका रंगाचारी

(3) गुलजार (4) गीतांजली श्री

Who is the author of the book, *'Actually ... I Met Them'* ?

(1) Shashi Tharoor (2) Devika Rangachari

(3) Gulzar (4) Geetanjali Shree

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

74. 'ट्री सिटी 2021' पुरस्कार खालीलपैकी कोणत्या शहराला प्राप्त झाला आहे ?

(1) नाशिक (2) पुणे (3) मुंबई (4) नागपुर

Which of the following city received the 'Tree City 2021' award ?

(1) Nashik (2) Pune (3) Mumbai (4) Nagpur

---

75. योग्य कथन/ने ओळखा.

अ. नंदा खरे यांच्या 'उद्या' या कांदबरीला साहित्य अकादमी पुरस्कार 2020 मिळाला.

ब. आबा महाजन यांच्या 'आबाची गोष्ट' या लघु कथा संग्रहास बाल साहित्य पुरस्कार 2021 प्राप्त झाला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Select the correct statements.

a. Nanda Khare's novel 'Udyā' received Sahitya Akademi Award 2020.

b. Aaba Mahajan's short stories collection 'Aabachi Goshta' received the Bal Sahitya Puraskar 2021.

Answer Options :

(1) Only a (2) Only b

(3) Both a and b (4) None of the above

---

76. आर. प्रज्ञानंद संदर्भातील ***चुकीचे*** विधान कोणते ?

(1) नॉर्वेजिअन चेस मास्टरला पराभूत करणाऱ्या विश्वनाथन आनंद व पी. हरिकृष्ण यांच्यानंतरचा तो तिसरा भारतीय आहे.

(2) विश्वविजेत्या मॅग्नस कार्लसनला चार महिन्यांचा अवकाशात त्याने दोनवेळा पराभूत केले आहे.

(3) 2022 च्या चेसेबल मास्टर्स स्पर्धेचा तो विजेता आहे.

(4) वेस्टब्रिज आनंद चेस अकॅडमीशी तो संलग्न आहे.

Which is an ***incorrect*** statement about R. Praggnandhaa ?

(1) He is the third Indian after Viswanathan Anand and P. Harikrishna to beat the Norwegian Chess master.

(2) He defeated world champion Magnus Carlsen twice within four months.

(3) He is the winner of the Chessable Masters 2022.

(4) He is associated with Westbridge Anand Chess Academy.

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

77. जोड्या लावा (ध्यानचंद पुरस्कार 2022) :

	अ (खेळाडू)		ब (क्रीडा प्रकार)
अ.	सत्यदेव प्रसाद	i.	हॉकी
ब.	भारत कुमार छेत्री	ii.	ॲथलेटिक्स
क.	बॉबी ऑलीसिएस	iii.	कुस्ती
ड.	दादू दत्तात्रय चौगुले	iv.	धनुर्विद्या

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	iv	i	ii	iii
(2)	iv	ii	iii	i
(3)	i	iii	iv	ii
(4)	ii	i	iii	iv

Match the pairs (Dhyan Chand Award 2022) :

	A (Sportsperson)		**B (Discipline)**
a.	Satyadev Prasad	i.	Hockey
b.	Bharat Kumar Chhetri	ii.	Athletics
c.	Bobby Aloysius	iii.	Wrestling
d.	Dadu Dattatreya Chougule	iv.	Archery

Answer Options :

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	iv	i	ii	iii
(2)	iv	ii	iii	i
(3)	i	iii	iv	ii
(4)	ii	i	iii	iv

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

78. राफेल नदालच्या नावावर सर्वाधिक ग्रँडस्लॅम विजेतेपदाचा विक्रम नोंदविण्यात आला आहे. जानेवारी, 2022 पर्यंत त्याच्या नावावर किती ग्रँडस्लॅम विजेतेपदे नोंदविले गेले आहेत ?

(1) 19 (2) 20

(3) 21 (4) 22

Rafael Nadal is the Tennis player with the most Grand Slam Tournament Titles won. As of January, 2022, how many Grand Slam victories has he made ?

(1) 19 (2) 20

(3) 21 (4) 22

---

79. 'द ॲस्ट्रॉनामिकल सोसायटी ऑफ इंडिया' या संस्थेतर्फे 2004 साली अग्निबाणाच्या इंधनाबद्दलच्या महत्त्वाच्या कामगिरीसाठी डॉ. वसंत गोवारीकरांना _____ पुरस्कार देण्यात आला.

(1) यंग ॲस्ट्रॉनॉमर पुरस्कार (2) न्यु डिस्कव्हरी पुरस्कार

(3) आर्यभट्ट पुरस्कार (4) शॉ प्राइज पुरस्कार

Dr. Vasant Gowarikar was honoured with _____ in 2004 by 'The Astronomical Society of India' for his important work on the fuel of the satellite.

(1) Young Astronomer Award (2) New Discovery Award

(3) Aryabhatta Award (4) Shaw Prize Award

---

80. गणितातील उच्च शिक्षण घेतले नसताना ही, त्यातील विविध शोधांमुळे, त्यासाठी केलेल्या अविरत कष्टांमुळे 'गणितानंद' ही उपाधि _____ यांना मिळाली.

(1) महेंद्रा सुरी

(2) गणेशा उपाध्याय

(3) शंकरा वारीयार

(4) दत्तात्रय रामचंद्र कापरेकर

Without obtaining higher education in Mathematics but making various discoveries in Mathematics with great efforts, _____ received the title 'Ganitananda'.

(1) Mahendra Suri

(2) Gangesha Upadhyaya

(3) Shankara Variyar

(4) Dattatreya Ramchandra Kaprekar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

81. खालीलपैकी बरोबर असणारे वाक्य ओळखा :

अ. माहिती मिळविण्याची विनंती करणाऱ्या अर्जदाराने लेखी विनंती करणे गरजेचे आहे.

ब. जन माहिती अधिकारी यांनी व्यक्तीच्या जीवित अथवा स्वातंत्र्यासंबंधी ची माहीती 30 दिवसाच्या आत द्यावी.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ खरे आहे

(2) फक्त ब खरे आहे

(3) अ व ब दोन्ही खरे आहे

(4) अ व ब दोन्ही खोटे आहे

Identify the correct statements among the following :

a. Applicant has to give the request for information in writing.

b. Public Information Officer shall give the information concerning life and liberty of a person within 30 days.

Answer Options :

(1) Only a is true

(2) Only b is true

(3) Both a and b are true

(4) Both a and b are false

---

82. माहिती अधिकार कायदा, 2005 अन्वये खालीलपैकी कोणत्या कलमांतर्गत जन माहिती अधिकारी, दुसऱ्या सार्वजनिक प्राधिकरणाशी संबधित अर्ज हस्तांतरित करतील ?

(1) कलम 6(3)

(2) कलम 6(1)

(3) कलम 2(e)

(4) कलम 5(2)

Under which of the following sections of the Right to Information Act, 2005, does the Public Information Officer have to transfer the application concerning another public authority ?

(1) Section 6(3)

(2) Section 6(1)

(3) Section 2(e)

(4) Section 5(2)

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

83. 'माहितीचा अधिकार' यांचा अर्थ, कोणत्याही सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे असलेली किंवा त्याच्या नियंत्रणात असलेली व या अधिनियमा अन्वये मिळविता येण्याजोगी माहिती मिळविण्याचा अधिकार असा आहे आणि त्यामध्ये

अ. काम, कागदपत्रे, नोंदी यांची तपासणी

ब. नोट्स वगळता कागदपत्रांच्या प्रमाणित प्रती वा उतारे

क. सामग्री प्रमाणीत असो वा नसो, त्यांचे नमुने घेणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब बरोबर

(2) फक्त क बरोबर

(3) फक्त अ बरोबर आहे

(4) वरील सर्व बरोबर आहेत

'Right to Information' means the right to information accessible under this Act which is held by or under the control of any public authority and includes the right to

a. Inspection of work, documents, records

b. Taking extracts or certified copies of documents except notes

c. Taking samples of material irrespective of their certification

Answer Options :

(1) Only a and b are correct

(2) Only c is correct

(3) Only a is correct

(4) All the above are correct

---

84. माहितीच्या अधिकाराचा अर्ज दाखल करण्याकरिता वयाचा काय निकष आहे ?

(1) 16 वर्षे व अधिक

(2) 18 वर्षे व अधिक

(3) 21 वर्षे व अधिक

(4) वयाचा कोणताही निकष नाही

What is the age criteria to file an RTI application ?

(1) 16 years and above

(2) 18 years and above

(3) 21 years and above

(4) No age criteria

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

85. माहितींचा अधिकार अधिनियम, 2005 चे दुसरी अनुसूची अधिनियमाच्या कोणत्या कलमाशी संबंधीत आहे ?

(1) कलम 13
(2) कलम 18
(3) कलम 24
(4) कलम 30

The Second Schedule of the RTI Act, 2005 is related with which Section of the Act ?

(1) Section 13
(2) Section 18
(3) Section 24
(4) Section 30

---

86. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या अनुषंगाने जोड्या लावा :

	कलम		तरतुद
अ.	23	i.	निर्देश देण्याचा शासनाचा अधिकार
ब.	24	ii.	खोटी किंवा चूकीची माहिती इत्यादी देणाऱ्या पात्र व्यक्ती विरुद्धची कारवाई
क.	25	iii.	न्यायालयाच्या अधिकारितेस रोध
ड.	26	iv.	सद्भावनेने केलेल्या कृतीस संरक्षण

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	i	iii	iv	ii
(2)	ii	i	iii	iv
(3)	iii	iv	i	ii
(4)	ii	i	iv	iii

Match the following regarding the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 :

	Section		Provision
a.	23	i.	Power of Government to issue directions
b.	24	ii.	Action against eligible person for giving false or frivolous information
c.	25	iii.	Bar of Jurisdiction of court
d.	26	iv.	Protection for action taken in good faith

Answer Options :

	a	b	c	d
(1)	i	iii	iv	ii
(2)	ii	i	iii	iv
(3)	iii	iv	i	ii
(4)	ii	i	iv	iii

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

87. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 चे कोणते कलम अपील प्राधिकाऱ्याच्या नियुक्तीशी संबंधित आहे ?
(1) कलम 7 (2) कलम 8 (3) कलम 9 (4) कलम 10

Which section of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 deals with appointment of appellate authority ?
(1) Section 7 (2) Section 8 (3) Section 9 (4) Section 10

88. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियमाच्या कोणत्या कलमांद्वारे, मुख्य आयुक्ताचा पदावधी व सेवेच्या शर्ती ठरवल्या आहेत ?
(1) कलम 12 (2) कलम 13 (3) कलम 14 (4) कलम 15

Under the Maharashtra Right to Public Services Act, by which section is the term of office and conditions of service of the Chief Commissioner provided ?
(1) Section 12 (2) Section 13 (3) Section 14 (4) Section 15

89. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क कायद्यांतर्गत मुख्य आयुक्तांना काढून टाकण्याची तरतूद खालीलपैकी कोणत्या कलमात करण्यात आली आहे ?
(1) कलम 15 (2) कलम 19
(3) कलम 22 (4) वरीलपैकी काहीही नाही

Provisions to remove the Chief Commissioner under Maharashtra Right to Public Services Act is made under which of the following section ?
(1) Section 15 (2) Section 19
(3) Section 22 (4) None of the above

90. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क कायदा, 2015 दृष्टिने खालील विधाने विचारात घ्या :
विधान I : सार्वजनिक प्राधिकरण कायद्याच्या कलम 8 अन्वये प्रथम अपीलीय अधिकारी म्हणून काम करण्यासाठी गट ब किंवा त्याच्या समतुल्य श्रेणीपेक्षा कमी दर्जाचा नसलेला अधिकारी नियुक्त करेल जो पदनिर्देशित अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा उच्च दर्जाचा असेल.
विधान II : सार्वजनिक प्राधिकरण प्रथम देखरेख अधिकारी म्हणून काम करण्यासाठी वरिष्ठ परंतु पदनिर्देशीत अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा कमी असलेल्या अधिकाऱ्याची नियुक्ती करेल.

पर्यायी उत्तरे :
(1) विधान I बरोबर आहे; II चुकीचे (2) विधान II बरोबर आहे; I चुकीचे
(3) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत (4) दोन्ही विधाने चुकीची आहेत

Consider the following statements in view of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 :
Statement I : The Public Authority shall appoint an officer not below the rank of Group B or its equivalent rank who is superior in rank to the Designated Officer to act as First Appellate Authority under section 8 of the Act.
Statement II : The Public Authority shall appoint an officer who is superior but below the rank of Designated Officer to act as First Monitoring Officer.

Answer Options :
(1) Statement I is correct; II is incorrect (2) Statement II is correct; I is incorrect
(3) Both the statements are correct (4) Both the statements are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

91. एकशे एक दिवसाच्या-तुरुंगवासातून सुटका झाल्यावर मुंबईत टिळक, आगरकरांची जंगी मिरवणूक व सत्कार घडवून आणणारे _____ .

अ. नारायण मेघाजी लोखंडे
ब. दामोदर सावळाराम यंदे
क. विष्णू शास्त्री चिपळूणकर
ड. विश्वनाथ नारायण मंडलिक

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ आणि ब बरोबर
(2) ब आणि क बरोबर
(3) क आणि ड बरोबर
(4) अ आणि ड बरोबर

A grand procession and felicitation of Tilak and Agarkar was arranged in Mumbai after their release from the imprisonment of 101 days by _____ .

a. Narayan Meghaji Lokhande
b. Damodar Savalaram Yande
c. Vishnu Shastri Chiplunkar
d. Vishwanath Narayan Mandlik

Answer Options :

(1) a and b correct
(2) b and c correct
(3) c and d correct
(4) a and d correct

---

92. लोकमान्य टिळकांनी मवाळ नेते व काँग्रेस अधिवेशनावर खालील प्रमाणे टीका केली :

अ. खुशामत खोरांचा मेळावा
ब. सरकारचे गुलाम
क. सुट्टीतील मनोरंजन
ड. फावल्या वेळातले काम

वरीलपैकी योग्य पर्याय खालील जोडीतून निवडा.

(1) अ आणि क बरोबर
(2) ब आणि ड बरोबर
(3) अ, ब आणि क बरोबर
(4) वरील सर्व

Lokmanya Tilak criticised the moderate leaders and Congress convention as :

a. Congress of Flatterers
b. Slaves of Government
c. Entertainment of Holidays
d. Work in spare time

Select the correct option from the above pair.

(1) a and c correct
(2) b and d correct
(3) a, b and c correct
(4) All of the above

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

93. खालील् जोड्या जुळवा :

अ.	झांशी ची राणी पलटणीचे नेतृत्व	i.	सुभाष चंद्र बोस
ब.	नाविकांच्या बंडाचा नेता	ii.	कॅ. लक्ष्मी स्वामीनाथन
क.	आझाद हिंद सरकारची स्थापना	iii.	अरुणा असफ अली
ड.	भारत छोडो आंदोलनातील भूमीगत नेतृत्व	iv.	बी.सी. दत्त

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	iii	iv	i	ii
(2)	ii	i	iv	iii
(3)	i	iv	iii	ii
(4)	ii	iv	i	iii

Match the following :

a.	Leadership of the Queen of Jhansi's Regiment	i.	Subhash Chandra Bose
b.	Leader of Naval Mutiny	ii.	Captain Lakshmi Swaminathan
c.	Establishment of Azad Hind Government	iii.	Aruna Asaf Ali
d.	Underground leadership in Quit India Movement	iv.	B.C. Dutt

Answer Options :

	a	b	c	d
(1)	iii	iv	i	ii
(2)	ii	i	iv	iii
(3)	i	iv	iii	ii
(4)	ii	iv	i	iii

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

94. खालील योग्य जोड्या लावा :

अ.	डॉ. विल्यम जॉन्स	i.	वनवा सिद्धांत
ब.	वॉरन हेस्टिंग्ज	ii.	मराठी भाषेचा शब्दकोश
क.	विल्यम कॅरे	iii.	भगवतगीतेचे भाषांतर
ड.	ग्रॅण्ड डफ	iv.	शाकुंतलाचे भाषांतर

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	iii	ii	i	iv
(3)	ii	i	iv	iii
(4)	i	iv	iii	ii

Match the following pairs correctly :

a.	Dr. Willian Jones	i.	Theory of Wildfire
b.	Warren Hastings	ii.	Dictionary of Marathi language
c.	William Carey	iii.	Translation of Bhagwat Geeta
d.	Grand Duff	iv.	Translation of Shakuntala

Answer Options :

	a	b	c	d
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	iii	ii	i	iv
(3)	ii	i	iv	iii
(4)	i	iv	iii	ii

---

95. दि. 18 जून, 1823 रोजी केलेल्या 'सतीबंदी' च्या अर्जावर खालील व्यक्तीच्या सह्या होत्या :

अ. राजा राम मोहन रॉय
ब. बाळशास्त्री जांभेकर
क. विष्णूबुवा ब्रह्मचारी
ड. जगन्नाथ शंकर शेठ

योग्य पर्याय निवडा.

(1) अ बरोबर
(2) ब आणि क बरोबर
(3) अ, ब आणि क बरोबर
(4) अ आणि ड बरोबर

The petition for 'Satibandi' dated 18th June, 1823 was signed by the following persons :

a. Raja Ram Mohan Roy
b. Balshastri Jambhekar
c. Vishnubuva Brahmachari
d. Jagannath Shankar Sheth

Select the correct option.

(1) a correct
(2) b and c correct
(3) a, b and c correct
(4) a and d correct

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

96. कृष्णा नदीला डाव्या किनाऱ्यावर _____ नदी मिळते.

(1) कोयना (2) सीना (3) येरळा (4) पूर्णा

_____ river meets Krishna river on its left bank.

(1) Koyna (2) Sina (3) Yerla (4) Purna

---

97. जोड्या लावा :

	I		II
अ.	सेंट पॉल रिज	i.	पॅसिफीक महासागर
ब.	मरियाना गर्ता	ii.	अटलांटीक महासागर
क.	चॅलेंजर राईज	iii.	हिंद महासागर

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क
(1)	i	ii	iii
(2)	iii	i	ii
(3)	ii	i	iii
(4)	i	iii	ii

Match the pair :

	I		II
a.	Saint Paul Ridge	i.	Pacific Ocean
b.	Mariana Trenche	ii.	Atlantic Ocean
c.	Challenger Rise	iii.	Indian Ocean

Answer Options :

	a	b	c
(1)	i	ii	iii
(2)	iii	i	ii
(3)	ii	i	iii
(4)	i	iii	ii

---

98. खालील विधाने पहा :

अ. सिंकोना झाडांचा वापर हिवतापावरील औषध निर्मितीसाठी केला जातो.

ब. सन 1855 मधे, लॉर्ड डलहौसीने वन संवर्धनासाठी इन्स्पेक्टर जनरल ऑफ फॉरेस्टची नियुक्ती केली.

क. भारतातील संरक्षित वनात गुरे चारण्यासाठी परवानगी असते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त विधान अ बरोबर आहे. (2) फक्त विधान ब बरोबर आहे.

(3) विधान अ आणि ब बरोबर आहेत. (4) विधान अ, ब, क बरोबर आहेत.

Observe the following statements :

a. Cincona Plant is used to produce medicine for Malaria.

b. In 1855, Lord Dalhousie appointed Inspector General of Forests for Forest conservation.

c. Cattle grazing is permitted in protected forests of India.

Answer Options :

(1) Only statement a is correct. (2) Only statement b is correct.

(3) Statements a and b are correct. (4) Statements a, b, c are correct.

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

99. वाऱ्यापासून विज निर्मिती करण्यासाठी वाऱ्याचा वेग कमीत-कमी किती किलोमीटर प्रतितास इतका असला पाहीजे ?

(1) 10 कि.मी. (2) 15 कि.मी. (3) 20 कि.मी. (4) 25 कि.मी.

How much minimum wind speed per hour is required to generate electricity from wind ?

(1) 10 km (2) 15 km (3) 20 km (4) 25 km

100. खालील जोड्या लावा :

	स्तंभ I (प्रदेश)		**स्तंभ II (वैशिष्ट्ये)**
अ.	भांगर	i.	नविन गाळ
ब.	खादर	ii.	ओसाड, क्षारयुक्त, शुष्क उत्तर प्रदेशातील भाग
क.	कल्लार	iii.	जुना गाळ
ड.	तराई	iv.	भाबरमध्ये अदृश्य झालेले ओढे पुन्हा दिसतात

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	iv	i	iii	ii
(2)	i	iii	ii	iv
(3)	iii	i	ii	iv
(4)	iii	i	iv	ii

Match the following :

	Column I (Region)		**Column II (Characteristics)**
a.	Bhangar	i.	New alluvium
b.	Khadar	ii.	Barren, saline, dryer areas in Uttar Pradesh
c.	Kallar	iii.	Old alluvium
d.	Terai	iv.	Streams disappeared in bhabar reappear

Answer Options :

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	iv	i	iii	ii
(2)	i	iii	ii	iv
(3)	iii	i	ii	iv
(4)	iii	i	iv	ii

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर ''(3) राजा राममोहन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर ''(3)'' होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक ''③'' हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. **201.** ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial